

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de avocata Tatiana Guțu, acționând în interesele lui Victor Diordiev, împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma acțiunilor ilicite a organelor de drept,

împotriva deciziei din 30 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți,

(Dosarul nr. 2ra-13/24

PIGD Nr. 2-22007629-01-2ra-05122024)

Recursuri declarate după 1 septembrie 2023. Recursurile sunt vădit neîntemeiate. Art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă. Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Soroca, sediul Florești (jud. A. Zadorojniuc)
Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu)

28 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Gheorghe Stratulat, *judcători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 19 ianuarie 2022, avocata Tatiana Guțu, acționând în interesele lui Victor Diordiev, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma acțiunilor ilicite a organelor de drept.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că Victor Diordiev, în perioada 27 noiembrie 2020 – 15 iulie 2021, s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în baza unei învinuiri formulate în cauza penală nr. 2020380457 privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal. Măsura arestului preventiv a fost prelungită consecutiv până la 15 iulie 2021, dată la care a fost revocată prin ordonanța procurorului, în urma concluziilor expertizei psihologo-psihiatrice, care a infirmat existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea infracțiunii de către reclamant. Ulterior, prin ordonanța din 2 august 2021, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală pe motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii.

3. Pe durata arestului preventiv, reclamantul a fost deținut în condiții inumane și degradante, contrare art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar demersurile apărării privind înlocuirea măsurii preventive au fost respinse, deși se invocau starea de sănătate, lipsa antecedentelor penale, domiciliul stabil și lipsa riscului de sustragere.

4. Reclamantul a solicitat repararea prejudiciului material în quantum total de 78.965 lei, compus din venit ratat în valoare de 68.965 lei, reprezentând salariul mediu lunar pe economie aferent perioadei detenției nelegale,

cheltuieli de asistență juridică în cuantum de 15.000 lei, din care 10.000 lei aferente etapei urmăririi penale și 5.000 lei pentru faza procesuală ulterioară.

5. Totodată, reclamantul a solicitat repararea prejudiciului moral în sumă de 500.000 lei, invocând suferințele psihice, afectarea imaginii și demnității personale, stigmatizarea socială, precum și restrângerea drepturilor fundamentale, în special dreptul la libertate și dreptul la muncă.

6. Cererea a fost întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 1545/1998, în special art. 3, art. 6 lit. b) și art. 7 lit. e), precum și pe prevederile art. 3 și art. 41 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

7. La 24 mai 2022, reprezentantul Ministerului Justiției a depus referință asupra cererii de chemare în judecată, solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, invocând neîndeplinirea condițiilor prevăzute de Legea nr. 1545/1998, subliniind că, deși reclamantul a fost scos de sub urmărire penală, nu a existat o sentință de achitare care să confirme atragerea sa la răspundere penală. Potrivit punctului de vedere exprimat, dispozițiile art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1545 trebuie aplicate cumulativ, iar simpla emitere a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală nu este suficientă pentru atragerea răspunderii statului.

8. Cu privire la condițiile de detenție, s-a menționat că acestea se examinează distinct, în baza art. 473¹ Cod de procedură penală, iar reclamantul nu a respectat procedura legală specifică prevăzută de această normă.

9. Referitor la pretenția privind prejudiciul moral, Ministerul Justiției a apreciat suma solicitată de 500.000 lei ca fiind exagerată și nefondată, întrucât nu au fost prezentate probe relevante care să ateste suferințele psihice sau fizice invocate. Argumentele reclamantului au fost calificate ca fiind declarative și lipsite de suport probatoriu.

10. În ceea ce privește prejudiciul material solicitat sub forma venitului ratat, în cuantum de 68.965 lei, or, nu există dovezi care să ateste realizarea unui venit constant. Reclamantul a afirmat că desfășura muncă ocazională (lucra cu ziua), ceea ce nu poate constitui o bază certă pentru calculul unui prejudiciu. Potrivit legii, doar veniturile care ar fi fost obținute în mod obiectiv și real, în condiții normale, pot face obiectul compensării. Astfel, sarcina probei privind existența și cuantumul venitului ratat revine reclamantului.

11. Cu privire la cheltuielile de asistență juridică, a subliniat că bonul de plată anexat, în valoare de 15.000 lei, este emis pe numele unei terțe persoane (Diordiev Lidia) și nu oferă dovezi clare cu privire la faptul că suma a fost achitată cu titlu de onorariu pentru apărarea reclamantului în cauza penală vizată.

12. Reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală, a depus referință asupra cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată, invocând că cererea reclamantului nu este susținută de argumente concrete de fapt și de drept, fiind invocate doar prevederi legale generale, neaplicabile în speță. Organele de urmărire penală au acționat legal, în limitele atribuțiilor, și nu au comis acțiuni ilicite.

13. Reclamantul nu a fost condamnat, iar arestul preventiv a fost menținut legal de instanțele competente. Simpla scoatere de sub urmărire penală nu atrage automat răspunderea statului. Nu există un act definitiv care să constate ilegalitatea acțiunilor penale.

14. Pentru atragerea răspunderii statului în temeiul Legii nr. 1545/1998 este necesară îndeplinirea unor condiții cumulative, inclusiv existența unei fapte ilicite. Nu orice acțiune a organelor de urmărire penală sau a instanțelor de judecată atrage, în mod automat, răspunderea statului. Astfel, este necesară constatarea caracterului ilegal al măsurilor luate, ceea ce, în speță, nu s-a produs.

15. În cazul în care reclamantul nu este de acord cu soluționarea plângerii sale de către procuror, acesta avea posibilitatea, în temeiul art. 313 din Codul de procedură penală, să conteste acțiunile sau inacțiunile organelor de urmărire penală în fața judecătorului de instrucție. Cu toate acestea, în prezenta cauză nu există un act procedural definitiv și irevocabil prin care să se fi constatat caracterul ilegal al acțiunilor organului de urmărire penală. Emiterea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală nu echivalează cu constatarea unei conduite ilicite a acestora.

16. Pretențiile privind prejudiciul material și moral sunt considerate neîntemeiate, nejustificate și exagerate, în lipsa unor probe clare privind suferințele morale sau pierderile financiare reale.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

17. Prin hotărârea din 4 mai 2023 a Judecătorei Soroca, sediul Florești a fost admisă parțial acțiunea înaintată de avocata Tatiana Guțu, în interesele lui Victor Diordiev.

18. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Victor Diordiev, prejudiciul moral în mărime de 300 000 lei. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Victor Diordiev, cheltuielile de asistență juridică suportate în cauza penală în mărime de 20.000 lei. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

19. La 10 mai 2023, Ministerului Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel nemotivată, iar la 8 august 2023 a prezentat cererea de apel motivată împotriva hotărârea din 4 mai 2023 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care pretențiile reclamantului să fie respinse ca neîntemeiate.

20. La 19 mai 2023, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 4 mai 2023 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a pretențiilor din acțiune ca neîntemeiate.

21. La 22 mai 2023, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 4 mai 2023, pronunțată de Judecătoria Soroca, sediul Florești, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care pretențiile reclamantului să fie respinse ca neîntemeiate.

22. La 29 mai 2023, avocata Tatiana Guțu, acționând în interesele lui Victor Diordiev, a depus o cerere de apel nemotivată, iar la 15 august 2023 a completat apelul cu motivele de fapt și de drept, solicitând casarea parțială a hotărârii Judecătorei Soroca, sediul Florești, din 4 mai 2023 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

23. Prin decizia din 30 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, de avocata Tatiana Guțu, acționând în interesele lui Victor Diordiev, de Procuratura Generală a Republicii Moldova și de Ministerul Finanțelor al

Republicii Moldova, și s-a menținut hotărârea din 4 mai 2023 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești.

24. Instanța de apel a constatat că instanța de fond a soluționat corect cauza, analizând complet circumstanțele de fapt și aplicând corect dispozițiile legale relevante. Astfel, instanța a reținut că, Victor Diordiev a fost reținut și ulterior arestat preventiv pentru o perioadă de 231 de zile (noiembrie 2020 – iulie 2021), fiind învinuit de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal. Prin ordonanța din 2 august 2021, acesta a fost scos de sub urmărire penală pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, fapt ce atrage incidența art. 284 Cod procedură penală și art. 6 lit. b) din Legea nr. 1545/1998.

25. Instanța a reținut că, potrivit art. 1 lit. a) și art. 3 din Legea nr. 1545/1998, răspunderea statului pentru privarea nelegală de libertate are un caracter obiectiv și intervine de drept, fără a fi condiționată de existența unei culpe din partea organelor judiciare, în situația în care se constată caracterul nelegal al detenției.

26. În speță, instanța a constatat că sunt întrunite condițiile legale pentru angajarea răspunderii obiective a statului, în sensul că măsura privativă de libertate aplicată reclamantului a fost nelegală, iar acesta a suferit un prejudiciu moral ca urmare a detenției nejustificate.

27. Instanța de apel a constatat în mod întemeiat că argumentele Ministerului Justiției și ale Procuraturii Generale privind inadmisibilitatea acțiunii sunt nefondate. Faptul că Victor Diordiev nu a fost condamnat și nu a existat o constatare formală a ilegalității unui act procedural nu exclude dreptul acestuia la despăgubiri, întrucât reabilitarea intervenită în temeiul art. 284 Cod de procedură penală reprezintă o condiție suficientă pentru angajarea răspunderii obiective a statului, conform art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1545/1998 și art. 2007 alin. (1) Cod civil. Astfel, instanța de fond a aplicat corect dispozițiile legale privind reparația prejudiciului cauzat prin privarea nelegală de libertate.

28. Conform Legii nr. 1545/1998 privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești, instanța apreciază mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral ținând cont de gravitatea infracțiunii imputate, încălcările procesuale, impactul asupra reputației și durata urmăririi penale și a detenției.

29. În speță, Victor Diordiev a fost învinuit de o infracțiune gravă, prevăzută de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar măsurile preventive au fost aplicate pentru 231 de zile. Instanța de fond a apreciat corect că solicitarea de despăgubiri morale în cuantum de 500.000 lei este disproporționată în raport cu criteriile legale și principiul echității, stabilind suma echitabilă de 300.000 lei, care urmează a fi achitată din bugetul de stat.

30. În ceea ce privește prejudiciul material solicitat în sumă de 68.965 lei, instanța a reținut corect neîndeplinirea condiției probei privind existența unui prejudiciu cert și obiectiv. Reclamantul nu a dovedit că era angajat sau că i s-a refuzat angajarea din cauza urmăririi penale, iar cuantumul pretins de venit ratat nu este susținut de înscrisuri probatorii pertinente. Prin urmare, cererea pentru prejudiciul material a fost respinsă ca neîntemeiată.

31. Astfel, instanța a respectat dispozițiile legale și principiile generale privind compensarea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiuni ilicite ale organelor judiciare.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

32. La 3 ianuarie 2024, Procuratura Generală a Republicii Moldova, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 30 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

33. În motivarea recursului, a indicat că recursul ordinar este întemeiat pe prevederile art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, întrucât decizia instanței de apel este arbitrară și se bazează pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor.

34. A menționat că în speță, organul de urmărire penală era obligat să cerceteze toate circumstanțele invocate și să constate existența sau lipsa elementelor infracțiunii, conform art. 274 alin. (1) din Codul de procedură penală. Toate acțiunile au fost efectuate în scopul stabilirii adevărului, fără a exista acte jurisdicționale ce declară ilegalitatea lor.

35. Prejudiciul moral presupune suferințe psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau inacțiuni care aduc atingere valorilor nepatrimoniale ale persoanei. Totuși, conform jurisprudenței Plenului CSJ nr. 9/2006, sarcina

probei asupra prejudiciului moral revine reclamantului, care nu a prezentat dovezi concludente în acest sens, limitându-se la susțineri declarative.

36. În plus, măsurile preventive aplicate față de Diordiev Victor au fost proporționale gravității infracțiunii imputate, nefiind disproporționate.

37. Legea nr. 1545/1998 prevede compensarea prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite ale organelor judiciare, însă în speță nu există dovezi ale unor asemenea acțiuni ilicite, iar organele de urmărire penală și procuratura au acționat conform legii.

38. Având în vedere faptul că reclamantul a recunoscut învinuirea, iar urmărirea penală a urmărit aflarea adevărului și protejarea victimei, instanțele au aplicat eronat legea nr. 1545/1998, stabilind un quantum disproporționat al prejudiciului moral.

39. În drept și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 429, 432 alin. (1) lit. e), 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

40. La 7 mai 2024, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2023, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, precum și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

41. În motivarea recursului, Ministerul Justiției a invocat că instanțele de fond și de apel au pronunțat soluții nefondate, ca urmare a unei interpretări și aplicări eronate a normelor legale incidente, în special a prevederilor Legii nr. 1545/1998. Instanțele au omis să stabilească în mod concret existența unui act procedural ilegal sau a unei erori judiciare confirmate printr-un act judecătoresc definitiv, element esențial pentru angajarea răspunderii statului și acordarea despăgubirilor.

42. Contrar dispozițiilor art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1545/1998, nu a fost dovedită existența cumulativă a condițiilor legale necesare pentru repararea prejudiciului. Nu a fost demonstrat caracterul ilicit al măsurilor întreprinse de organele de urmărire penală, iar în absența constatării unei ilegalități formale și irevocabile, dreptul la despăgubire nu poate fi recunoscut. Totodată, instanțele au efectuat o apreciere vădit nerezonabilă a probelor, încălcând prevederile art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

43. În ceea ce privește prejudiciul moral, instanțele inferioare nu au motivat suficient gravitatea și caracterul suferințelor, durata și impactul

acestora, astfel cum impun dispozițiile art. 11 din Legea nr. 1545/1998. De asemenea, nu a fost demonstrată existența unei legături de cauzalitate directe și dovedite între pretinsa violare a drepturilor și prejudiciul invocat, conform standardelor stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

44. Prin urmare, se impune admiterea recursului și casarea hotărârilor instanțelor inferioare, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, întrucât soluția instanței de apel este arbitrară și se întemeiază pe o interpretare neunitară și eronată a dispozițiilor legale aplicabile.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

45. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

46. Completul de judecată conchide că recurenții s-au conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și au depus în termen recursurile, or, copia deciziei motivate a fost expediată în adresa participanților la proces, la 11 martie 2024, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (f.d.56, vol. II), iar cererile de recurs au fost depuse la 3 ianuarie 2024 și respectiv la 7 mai 2024.

47. Ulterior, în adresa părților a fost expediat copia recursului declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.69, vol. II).

48. Prin referința depusă la 6 iunie 2024, avocata Tatiana Guțu, acționând în interesele lui Victor Diordiev, a solicitat respingerea cererilor de recurs formulate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, precum și menținerea deciziei Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2023.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

49. Art. 433 alin. (1) lit. (f) din Codul de procedură civilă

- (1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:
f) recursul este vădit neîntemeiat.

50. Art. 432 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

51. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

MOTIVAREA INSTANȚEI

52. Din interpretarea prevederilor legale anterior menționate, rezultă că admisibilitatea cererii de recurs presupune, potrivit Codului de procedură civilă, exercitarea unui control veritabil de legalitate, întemeiat pe motive concludente și serioase. Normele legale conferă instanței de recurs prerogativa exclusivă de a filtra cererile care nu întrunesc criteriul rigurozității juridice.

53. În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul are un caracter nedevolutiv și este guvernat de cerința de seriozitate, impunând invocarea unor încălcări reale și esențiale de drept material sau procesual, capabile să răstoarne soluția instanței de apel.

54. Pentru a depăși filtrul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să fie temeinic motivată, cu argumente clare și convingătoare, care să reflecte veritabile vicii de legalitate ale hotărârii atacate. În consecință, simpla reluare

a pozițiilor procesuale din apel nu este suficientă pentru a justifica exercitarea recursului.

55. Instanța de recurs constată că motivele de casare invocate în cererile de recurs nu se circumscriu temeiurilor prevăzute de art. 432 din Codul de procedură civilă, întrucât exprimă doar dezacordul recurenților față de soluția pronunțată de Curtea de Apel Bălți, fără o raportare exactă la temeiurile de admisibilitate prevăzute de lege. Deși recurenții au invocat dispozițiile art. 432 alin. (1) lit. e) Codul de procedură civilă, susținând că instanța de apel ar fi apreciat vădit nerezonabil probele, în cuprinsul cererilor nu au fost indicate concret probele respective și nici modalitatea în care acestea ar fi fost greșit apreciate.

56. Completul de judecată reține că cererile de recurs formulate reiterează obiecții de fapt și de drept similare celor invocate și în apel, care au fost analizate în mod corespunzător de către Curtea de Apel Bălți. Prin urmare, nu se conturează aparența unei încălcări a dreptului recurenților la examinarea tuturor susținerilor sale de către instanța de fond, astfel cum este garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

57. Totodată, completul subliniază că dezvoltarea recursului trebuie să conțină o motivare clară și pertinentă, care să evidențieze criticile apte să demonstreze netemeinicia hotărârii sau deciziei atacate, în conformitate cu temeiurile prevăzute de art. 432 Cod procedură civilă.

58. Simpla reiterare a circumstanțelor de fapt nu este suficientă, este necesară indicarea expresă a motivelor de nelegalitate și dezvoltarea acestora. Recursul nu trebuie să constituie doar o manifestare de dezacord față de soluția apelului, ci trebuie să conțină argumente concrete și relevante privind erorile comise de instanța inferioară.

59. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că recursul nu se poate limita la simpla invocare a unor dispoziții legale, ci trebuie să indice expres erorile imputate instanței de apel, să conțină o motivare clară a criticilor în fapt și în drept, precum și menționarea probelor pe care se întemeiază aceste critici. Simpla trimitere la norme legale, fără a evidenția modul în care acestea ar fi fost eronat interpretate și aplicate, nu constituie o argumentare suficientă. O eventuală completare a motivării de către instanță ar echivala cu substituirea acesteia în rolul autorului recursului și ar transforma recursul într-un control din oficiu, inadmisibil în procedura civilă.

60. Admisibilitatea recursului trebuie apreciată în lumina rolului constituțional al instanței supreme, care constă în asigurarea interpretării și aplicării uniforme a legii. Din această perspectivă, cererea de recurs trebuie să satisfacă standarde ridicate de claritate, coerență și relevanță juridică, pentru a justifica admiterea pe fond.

61. Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul de acces la o instanță nu este absolut, iar statelor le este recunoscută o marjă de apreciere în reglementarea condițiilor de exercitare a recursului. Astfel, cerințele de admisibilitate pot fi mai stricte decât cele aplicabile apelului (a se vedea, *Golder c. Regatului Unit*, pct. 38; *Luordo c. Italiei*, pct. 85; *Levages Prestations Services c. Franței*, pct. 45).

62. De asemenea, Curtea a reiterat că aplicabilitatea art. 6 din Convenție la procedurile în fața instanțelor superioare depinde de specificul acestor proceduri și de rolul lor în sistemul național de drept (a se vedea *Botten c. Norvegiei*, § 39; *Helmers c. Suediei*, § 31).

63. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, sunt inadmisibile.

64. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 alin. (1) lit. f), 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 30 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat